

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (1373) 22 25 72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/3092 din 23.02.2024

Ia ut.02-09/1166 din 19.02.2024

Ministerul Educației și Cercetării

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (din domeniul educației) (număr unic 1047/MEC/2023).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Pinzari Alexandr
Date: 2024.02.23 17:26:25 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

Ex: VAMEȘ Xenia, Tel. 022 257-376

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA		
Nr.	2895	
" 26 "	02	20 24

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9477 din 23.02.2024

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (din domeniul educației) (număr unic 1047/MEC/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Educației și Cercetării, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost publicat în vederea consultării publice pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării, precum și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, asigurând astfel accesul părților interesate la proiect pentru a putea prezenta/expedia recomandări cu privire la acesta.

În totală, autorul a informat publicul cu privire la înțelegerea elaborării acestui proiect de decizie. Prin urmare, se observă respectarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței de elaborare a deciziilor, conform prevederilor art 8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: *"Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat în contextul necesității realizării Obiectivului general nr.3 al Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” adoptată prin Legea nr.315/2022, ce rezidă în „Garantarea educației corespunzătoare și de calitate pentru toți pe tot parcursul vieții”. [...]*

Astfel, pornind de la acțiunile indicate în documentul de planificare invocat supra, prin proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative se urmărește atingerea următoarelor obiective:

- instituirea măsurilor privind sporirea accesului la educație, prin acordarea dreptului părinților sau reprezentanților legali ai elevilor de a beneficia de alocații pentru sporirea accesului la educație, în cazul în care decid înscrierea elevului într-o altă instituție publică de învățământ primar sau secundar general decât cele cu un număr mai mic de 50 de elevi, care vor fi desemnate de către Ministerul Educației și Cercetării; [...]*
- pentru a asigura mobilitatea cadrelor didactice din instituțiile publice de învățământ primar sau secundar general cu un număr mai mic de 50 de copii, desemnate de către Ministerul Educației și Cercetării, acestora le poate fi acordată alocația pentru menținerea cadrelor didactice în sistem în condițiile încadrării într-o altă instituție de învățământ primar sau secundar general;*
- în scopul asigurării transparenței utilizării mijloacelor financiare, dar și a motivării instituțiilor publice de învățământ preșcolar, primar, secundar general și special, precum și a instituțiilor extrașcolare de a utiliza eficient și avantajos mijloacele financiare, se propune includerea normelor conform cărora aceste entități pot activa în regim de autogestiune, conform prevederilor aprobate de Guvern;*
- acordarea dreptului persoanelor ce intenționează de a ocupa funcții didactice, dar nu sunt absolvenți ale programelor de studii superioare pedagogice, de a participa la concursul privind ocuparea acestor funcții și de a urma modulul psihopedagogic în decursul a cel mult doi ani de la ocuparea funcției didactice."*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea unor acte normative din domeniul educației (Codul fiscal și Codul educației), fiind reglementate aspectele ce țin de activitatea instituției de învățământ de prestare a serviciilor de alimentație a copiilor și elevilor, în modul stabilit de Guvern, obligația de a urma de către persoanele angajate, în cel mult doi ani de la ocuparea funcțiilor didactice, a modulului psihopedagogic, stabilirea dreptului elevilor de a beneficia de alimentație gratuită. La fel, proiectul prevede recompense pentru elevii care obțin performanțe în plan școlar și extrașcolar și reglementează sancțiunile ce pot fi aplicate elevilor în cazul comiterii abaterilor și în funcție de gravitatea faptei admise de către aceștia etc.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public în ceea ce privește îmbunătățirea accesului la educație de calitate pentru toți, pe toată durata vieții.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare"

Prin argumentele prezentate în nota informativă, autorul a demonstrat necesitatea elaborării proiectului, respectând în același timp cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: *”Costurile de implementare a anumitor prevederi ale proiectului vor fi definitive odată cu aprobarea cadrului normativ secundar. Costurile maxime care pot apărea în anul 2024 pot fi estimate aplicând următoarele premise:*

1. Hotărârea Guvernului privind regulamentul de acordare a alocației pentru elevii din instituții de învățământ mai mici de 50 de elevi se aprobă în trimestrul I 2024;
2. Primii beneficiari ai alocației încep să beneficieze de alocație în septembrie 2024;
3. Cuantumul alocației 1000 de lei pe lună;
4. Numărul maxim de beneficiari - 1000 de beneficiari (20% din toți elevii din școli mai mici de 50 de elevi (100 la număr) aleg să meargă într-o altă instituție de învățământ);
5. Cost total - 3 luni (septembrie - noiembrie) X 1000 beneficiari X 1000 de lei = 3 milioane de lei. 2024;
Cost total proiect = 3 milioane.

Aplicând același algoritm pentru anul 2025: 40% din elevi = 2000. Alocația se acordă pentru o perioadă de 9 luni. Costul total = 2000 * 1000 * 9 = 18 de milioane.

Mijloacele financiare necesare pentru implementarea proiectului în perioada anilor 2024-2025 urmează a fi identificate și alocate suplimentar de către Ministerul Finanțelor din sursele financiare ale bugetului public național.”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr 100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli. [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

În cadrul proiectului sunt incluse reglementări privind atribuțiile Guvernului de a stabili modul de prestare a serviciilor de alimentație elevilor de către instituțiile de învățământ general, lista categoriilor și criteriile, cuantumul, procedura de acordare a alocațiilor pentru sporirea accesului la educație și menținerea cadrelor didactice în sistem în cazul încadrării la o altă instituție de învățământ primar sau secundar general.

În același timp, proiectul de lege stabilește că Ministerul Educației și Cercetării are competența de a aproba modul de aplicare a sancțiunilor care pot fi impuse elevilor, de a asigura ținerea Registrului unităților de transport școlar al Sistemului informațional de management în educație și de a aproba lista persoanelor care beneficiază de alocații menționate anterior.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării în contextul necesității realizării Obiectivului general nr.3 al Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” adoptată prin Legea nr.315/2022, ce rezidă în „Garantarea educației corespunzătoare și de calitate pentru toți pe tot parcursul vieții

Prin proiect se propune modificarea unor acte normative din domeniul educației (Codul fiscal și Codul educației), fiind reglementate aspectele ce țin de activitatea instituției de învățământ de prestare a serviciilor de alimentație a copiilor și elevilor, în modul stabilit de Guvern, obligația de a urma de către persoanele angajate, în cel mult doi ani de la ocuparea funcțiilor didactice, a modulului psihopedagogic, stabilirea dreptului elevilor de a beneficia de alimentație gratuită. La fel, proiectul prevede recompense pentru elevii care obțin performanțe în plan școlar și extrașcolar și reglementează sancțiunile ce pot fi aplicate elevilor în cazul comiterii abaterilor și în funcție de gravitatea faptei admise de către aceștia etc.

Proiectul promovează interesul public în ceea ce privește îmbunătățirea accesului la educație de calitate pentru toți, pe toată durata vieții.

23.02.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Xenia VAMEȘ, Inspector principal

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2024.02.23 15:38:56 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

